

Передплата
на «РУСЛАНА» вносить:
в Австрії:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . . 5 кор.
на місяць . . . 1-70 кор.

За границею:
на цілий рік: зі щоденною
всилкою 7 доларів, або 12
рублів; з висилкою двічі
в тижні 5½ долара, або 10
рублів; з висилкою по субо-
ти 4½ долара, або 9 рублів.
Поодинокє число по 10 сот.

Телефон Редакції ч. 1484. — Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.» — З Руслановкх псалмів М. Шашкевича

Виходить у Львові шо дня крім неділь руских съвят о 5½ год. по полудни.
Редакція, адміністрація експедиція «Руслана» при ул.Оссолінських ч. II. партер (Фронт від ул. Тихої). Експедиція місцева в Агенції Соколовского в насажі Гавсманна.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє.— Реклямації неопечатані в вільні від порта. — Оголошенє звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

По софійськїм конгресї.

(X) Торжества на софійськїм конгресї, котрим російськї чорносотенці і їх чеські обожателї під проводом д-ра Крамаржа намагали ся надати високопарне значїне „всеславянського“ конгресу, перегомонїли і лишили по собі признаки розстрою, пригробленя і невдоволеня. Визначний представник національно російського руху, Ст а х о в и ч, заявив зовсім рішучо перед закінченєм зїзду, що новославїзм викликав навіть поміж поступовими московськими сторонництвима поважні підзори наслідком захланности російських чорносотенців, а проф. П о г о д и н своєю промовою за рівноправностю Славян, а між тими й Українців стягнув на себе від гр. Бобрїнського пятно зрадника. Колиж до того додати, що Українці і Поляки, два найчисленнїйші славянські народи відсунули ся зовсім від участі, що згадуваних уже нами недавно різких статей Тодорова, Ракковского і Словейкова також болгарський поет Пен-Яворов, котрий оправдував неприяву на конгресї Македонців і заявив, що такий конгрес не може звати ся „всеславянський“, коли пригадаємо, що й болгарске студентство рішучо усунуло ся а також і робїтники проти конгресу виступили, а «Хлїборобський Союз» назвав его прямо шкідливим, то впевнимо ся, що вислїд сего конгресу вельми був сумний і зрозумїємо велике пригнобленє при его

закінченю. Виявило ся наглядно, що окрім славянських політїків розпуки або жадних пособїй «русских Галїчан» уже не дадуть ся славянські народи задурювати високопарними всеславянськими чи новославянськими окликами, що не вірять уже в єдиную, недєлімую матушку Рассю, котра не матушкою але лихою мачухою не тільки Українців і Поляків, але також инших їй підвладних народів. Софійськїй зїзд став наглядним доказом, що давні всеславянські оклики Каткова і Побєдоносцева, хоч вельми хитро перемїнили ся на новїтні оклики новославянські, нікого поважного не могли вже приманити, бо вже й бувшиї президент думи і с.н славянофільського поета Х о м я к о в відказав також свої участи в тїм зїзді.

Дармо силував ся один з головних новославїстів др. Крамарж запобїгати соромному розладови і пригнобленю і піддержати на дальше ідею новославїзму запевненєм, що всеславянськїй конгрес має лише культурне значїне, остерегаючи перед тим, щоби не вмішувати ся в політику поодиноких держав і не настановити поодиноких славянських народностей проти тих держав, в склад котрих они входять. Тим способом запевняв др. Крамарж, колиб новославянськїй рух політичною агїтацією викликав опір дотичних держав, заподїяв би велику шкоду задуманому народо-господарському і культурному поступови Славянства. Новославянськїй

рух повинен передовсім довести до мира поміж славянськими народностями, бо лише тим способом можна осягнути поруку культурного і народно-господарського поступу і назвав ворогом Славянства кожного, що гнобить другого.

Сим останним реченєм сказав др. Крамарж дїйсну і сумну правду, а коли справді славянська ідея може мати які вигляди в будучинї, то лише на основї повної рівноправности і рівноправности славянських народів, як се вже перед більше як півстолїтєм висловили братчики Кирило-Методїївського товариства під проводом пок. Костомарова. Однак хоч др. Крамарж намагав ся звести новославянськї змаганя на культурне і народно господарске поле, то й на сїй области ухваленї софійськїм зїздом домаганя остануть у великїй частї пустою і неосяжною мрією, бо стають в суперечности з дїйсними обставинами, яких не можна зовсім відділити від політичних і державних відносин. Нинї повинні навіть софійськї ухвали числити ся з тим, що лише тоді не зустрїнуть ся они з неодолимими перепонами і дадуть ся практично виконати, наколи не будуть ставати в суперечности з інтересами держав з мішаним населенєм.

Однак як небудь софійськїй конгрес розійшов ся з таким розладом і пригнобленєм, всеж таки уже навіть участь тих, що там були, повинна дати привїд керманїчам державної політики призадумати ся над внутрішними відносинами нашої монархїї, проти котрої був головно виміре-

О. П. А. Шеган (P. A. Sheehan).

Мій новий сотруди́к.

Оповіданє із записок ірландського пароха.
Переклав Володимир Держирука.

(Дальше).

— Чи хочуть отець парох говорити про книжки:

— Так, — одвітив я рішучо — також про програму денну, яку я вам приписав. Цїкавий я, чи ви читали кожного вечера по двї години і чи писали ви що дня від години 11 ої до полудня?

— Скажу щиро, що ні. Бракло менї книжок. Крім Бутлера „Житя Святїх“ не найшов я жадного твору, який би менї виказав, що зробили, або написали святїй Василїй і оба Григорїї а до того мое виданє Бутлера не має всїх тих дороговїтних замїток, що були імовїрно долученї до першого виданя. Впрочїм: ледви засяду до писаня, приходить панї Летбі із запитом, чи мїг би я написати до полковника стрїльців князя Коноту*) о увільненє її сина з війська, бо він по пьяному зголосив ся до асентерунку. Після неї приходить панї Морїартї і просить мене, щоби я написав до пароха в Санта Барбара, що дїєть ся з її донькою, яка тому піснайцять лїт виїхала до Америки. По нїй приходить...

— Менше з тим — перервав я — я переходив те саме, та се все цілком не оправдує, мусите отже працювати ходячи, чи не ходячи. Щоби ви однак не говорили менї довгих вимївок, перешукав я чимало старих катальогів і

найшов там ось які твори, що будуть помічні до праці про сучасний пантеїзм:

- 1) Левеса «История фїлософїї», 4 томи.
- 2) Брукера «История критична фїлософїї», 6 томів.
- 3) Теннеманна «История фїлософїї».
- 4) Ом. Сесселя «Новочасний пантеїзм», 2 томи.
- 5) «История пантеїзму» Плімт-рого.
- 6) «Студия про пантеїзм» д-ра Гїнта.
- 7) «Спіноца» д-ра Керда.
- 8) «Спіноца» Мартїна.
- 9) «Спіноца, його етика і кореспонденция» д-ра Уїлеса.
- 10) «Спіноца» Нурїзона.

Се що до пантеїзму новочасного і що до історїї Церкви то послужать слїдуючі твори:

- 1) Каве-а «История Церкви».
- 2) Феррера «Житя Отцїв», 2 томи.
- 3) Каве-а «Житя Отцїв», 3 томи.
- 4) «Житя Отцїв» С. П. К. К.
- 5) Епископ Лїнколєну (Кас) «Отці Церкви і перші соборї».
- 6) «Житя Отцїв» автора «Артиста домініканського», 3 томи.
- 7) Нїндра «История Церкви», 8 томів.
- 8) Нїльса «Церков сїдїна».

В тїм місци перервав менї о. Летбі сьміхом, якого не в силї був здержати.

— Ні, отче парох, се хїба жартї. Чиж справді не знаєте, що се є спис вретїків й недовїрків найгїршого сорту то одно; їх твори є певно на індєксї? Чиж се можливо, щоби годї було найти одної поваги в авглїйськїй католицькїй Церкві, що писала би про сю справу?

— Не найшов! одвітив я сумно а по хвилї

додав:

— Чи гадаєте, отче, що тих протестантів а серед них чимало тих, яких зве ся недовїрками, не цікавлять такі справи, як пантеїзм.

— Гадаю, що они не трудили би ся збиранєм матеріалів і писанєм грубих творів, коли би їх сей предмет не цікавив.

— А ми що робимо? А коли сей предмет зацікавить нашу молодїж і стане для неї важним предметом, то які твори їй поручити належить?

Оба ми призадумали ся, бо такі квестїї викликають задуму. — Вкінци мїй сотруди́к спитав:

— Цїкавий я, як радять собі в таких случаях університети французькї і нїмецькї?

— Будьте спокїйні — одвітив я — в кождїй області наук є там чимало католицьких авторів. Чув я, що італїйське духовенство займає ся дуже висшими студиями і що кождий французькїй священник уважає за свїй святїй обовязок, написати хоч одну книжку.

— Не уважав я сей справи важною, поки не стрїнув Ормебі, — сказав о. Летбі. — Та я мушу погратулювати; отець парох зробили на него велике вражїне.

Декоتری уступї з розмови з отцем парохом вбили ся йому глибоко в память. Говорить все: „Шестїй змисл, шестїй змисл, може в тїм є рация“. А ся віра в силу молитов безталанних дїтїй дуже його зворушила. Знаєте, отче парох, гадю, що він наверне ся.

(Дальше буде).

*) Провінция в Ірландїї. — Пр. пер.

ний сей софійський конгрес. З того конгресу повинні керманічі внутрішньої політики австро-угорської висувати послідовності і приступити до розвязки і полагоди національного питання в цілій монархії на основі рівноправності і вдоволення національним і культурним потребам славянських і взагалі неїмецьких і немадярських народностей. Австро-Угорщина має велике посланництво на Балканським півострові і лише тоді буде она могла сповнити се посланництво, наколи будуть полагождені внутрішню політичні труднощі і перепони, наколи буде усунене недовіра славянських народностей і уможливлений їм свобідний національний і культурний розвиток. Тоді навіть такий візд, як відбув ся в Софії, стане прямо неможливий.

Огляд часописий.

(Хліборобске і земельне питанє на Україні. Становище тамошних хліборобів-селян).

Не ще давно дописник кївської „Ради“ подав цікаву вістку з лохвицького повіту в Полтавщині про рух, який там почав ся між хліборобами-селянами. Відома річ, що там давно вже нарікали на малоземельність, а всеж ще, як бачимо із сей дописи, і доси там не перевело ся т. зв. трипольове господарство, яке у нас давно вже занехали. І сей рух, який тепер проявив ся між хліборобами Полтавщини, показує велику їх непорядність, бо багато з них поклало великі надії на хліборобску реформу, яка нагадувала в дечім Мінхгавзена, замість взяти ся до практичної роботи на реальних основах. З другого боку видно, як там переводить ся силою обставин поділ хліборобів на заможних і вбогих.

Наводимо отже тут сю допись з лохвицького повіту (на Полтавщині) п. з. Коло землі. Тихо, спокійно тепер на селі, так наче в хаті, де на покуті труна стоїть.

Коло землі, як і спокон віку, всі інтереси, все життя селян скучилось; тільки тепер, звичайно, по новітньому: є де що й таке, чого раніш чувати не доводилось. По багатьох селах тільки й балачки зараз, що про толоку, хутори та одруби. Як зійдуть ся десь на селі, так і починають гомовити, сперечатись та все одно чути: А де будемо худобу пасти? Гаразд, що в тебе до лихої години землі! — А може воно так і краще буде? — недовіряливо запитує хтось з гурту.

Всі розмови про хутори, толоку то що мають свою, як то кажуть, історію. В часи, коли так багато сподівались, а ще більше вірилось, по багатьох селах нашого повіту, як приміром у волостях: лохвицькій, пісківській, сенецькій, вороньківській, ісківській та інших, уповноваченими на волосні сходи обібрано було сельську голоту замість попередних багатирів.

Найменш забезпечені селяни почали цікавитись громадськими справами, а се призвало їх до відповідних висновків. Почались розмови, що треба видатки на волость переіменити: не з душі, а з десятини. Звичайно, се ніяк не могло подобатись заможним селянам, які й почали воювати з шарпаками, як они звали сельську голоту. Тягло ся се більш двох років; як де багатирям вдало ся найбільш язикатих з шарпаків одправити туди, „де козам роги правлять“ — ніби то „порочних членов общества“, але подекуди заходи їх не мали ніякого успіху і видатки на волость од десятини почали переходити у жите. Чи не першою в сій справі була пісківська волость, за нею слідом пішли й другі (сенецька). Треба сказати, що така реформа обєднала круг себе не тільки безземельних, малоземельних а по части й таких селян, що мали десятину до 15 землі. Вигода для сих селян була очевидна. Розполог на волость од ревізської душі часто сягав 2 і більш карбованців, і дивись, з двора доводилось платити що найменше троячку, а то й більше; а коли діло пішло од десятини, то тут обходились копійками; а з більш заможних селян (що мали десятину 10—15) вигадували ті, в кого було по 2 й по 3 сини.

В сей саме час наспіли поради землеустроительної комісії. Земські на сходах читали „о

преимуществах уничтожения чрезполосицы“. По зборнях та волостях вивішено було величезні пляни сіл, де знищено не тільки толоку, але й землю порізано на одруби. Заможні селяни зараз же послуhalись сих порад.

Частина людей, що мають більш трох-пяти десятин, йде поруч з багатирями. Подекуди вже толоки немає (Бондарі, Моківка та інші села). У приговорах не пишуть, що толоку нищать, ні, там просто дають кождому право робити в толоці, що схоче. Дехто не второпає, що то має значити „право робити, що схочеш“, гадає, що все буде, як було, і дивись — приговор проскочив, а там вже ворота немає.

Отже робить ся по всьому повіті йде завзята агітація проти толоки; там, де знищено толоку, гомонять про одруби. Само село поділилось на заможних і вбогих.

Політичний огляд.

Австро-Угорщина.

В продовженю адресової дебати в угорськїм соймі виглосив довшу бесіду одинокий християнсько-суспільний посол, пралат Гівайн, виступаючи проти правительственного начерку. Рішучими словами зганив він змаганя правительственного сторонництва в цілі подвигнення лібералізму, бо є се нічо инше, лише поневолене економічно слабшої сильнішою стороною. Що до питання про виборчу реформу, то бесідник виступив рішучо за загальним, рівним і тайним виборчим правом. Великого признання зі сторони прихильників виборчої реформи дістав безпартійний бар. Банфі, який у власнім імені предложив адресовий начерк, в яким домагає ся заведеня загального виборчого права на як найширших основах і підвіс яко найшпільнішу задачу угорського парламента цілковите виділене всіх правно-державних і військових питань. Рівночасно домагав ся він переведеня суспільно-земельної реформи, роздачі тих лятіфундів, через які більше як мільон родин не може найти виживи на власній землі.

Румунський посол до угорського сойму, предсідник сторонництва народностей, др. Мігалі, зобразив в розмові з одним з будапештєнських дописувателів Reichspost у вірнім світлі становище Румунів в угорськїм соймі з огляду на зовсім невірне зображенє єго в N. fr. Presse. Задачу політичної активності румунського народного сторонництва, проголошеної в 1905 р. з огляду на се, що при звисній тенденції Мадярів до створеня одноцільної угорської держави румунська політична програма не могла числитись на здійсненє, було бажанє про помочи виборчої боротьби і посольських звітів, тісною злукою проводирів з народними масами, створити для населеня політичну школу в заміну за се, що угорські правительства стало забороняли всякі румунські народні організації. І в тім напрямі можуть Румуни похвалити ся незвичайними здобутками, а доказом сего останні вибори, при яких мимо всіх насильств зі сторони правительства віддано далеко більше часло голосів, чим при попередних виборах. Задачею політичної діяльності Румунів в соймі було пятнувати сю політику, яка старає ся вмовити в цілий світ, що Угорщина не є многоязичною державою з марярекою меншостию, але є одноцільною народною державою. І се удало ся Румунам перевести.

Отже, казав др. Мігалі, не може бути мови про розбите румунської активної політики, бо єї сила лежить не в ласці угорських правительств, яка про число кождохасових мандатів рішає при помочи адміністративного насильства, але в румунськїм народі, який стоїть вірно по стороні своїх представників. Що до мнимої незгідливости в часі конференції, відбутої після виборів, то насупереч N. fr. Presse стверджує др. Мігалі, що всі ухвали запали там одноголосно, між ними й ухвала що до автономії Семигорода. На питанє дописувателя Reichspost про те, чи є між Румунами уміркованє сторонництва, заявив др. М., що властиво не може бути мови про таке сторонництво, бо угорське правительство не зносить ані народного, алі уміркованого румунського сторонництва; оно подалоб Румунам руку

лише під услівем, що они не творилиб ніякого власного сторонництва, а вступилиб до котрогось з угорських, резигнуючи з власних інтересів.

Що до сего, начеб то румунське духовенство належало до уміркованого напрямку, то є се невірний погляд. Маєа духовенства показала в часі виборчого руху достойне подиву становище в обороні народних прав. Румунський нарід в Угорщині має надію на лучшу будучину, бо нікому не удало ся ще знищити силу, яку посідає мільоновий нарід, а іменно сего, що з него втворює нарід, то є мови, релігії і культури. Тіса заповідає, що буде вести проти Румунів нищительну війну. Румуни волять мир, але чесний. Перед 30 роками грозив отець Тіси, що знищить Румунів зовсім, а тимчасом они нині ще сильніші, чим тоді. Се повинен собі Тіса зятати.

Просимо відховити перегплату.

Новинки.

— Календар. Ві в торок: руско-кат.: Атанація; римо-кат.: Вікентія з П. — В серед у: руско-кат.: Томи і Акакія; римо-кат.: Єроніма і Чеслава.

— Діло зволимо перепечатати з пропусками статі з „Руслана“ написані п. Ол. Барвінським в справі укр. руск. університету, Однак в примітці додає, начеб „доси всю вину за наше положенє з тої сторони („Руслана“) складано на нас самих, на „радикалізм“ нашої політики і т. п. „ізмн“, за те Поляки, особливо міродатні польські сфери, не зустрічали ся з ніякими закладами“. Колиж і п. Барвінському надоіла єго 20-літня угода вість і він рішив ся на наведені „verba veritatis“ тим, з котрими майже чверть столітя проповідував можливість угоди, то се знак, що польський гнет над нашим народом дійшов уже справді до кульмінаційної точки“. Отже на сю замітку скажемо народно-демократичному дневникови, що п. Барвінський свого часу і в соймі і в державній раді (треба лише заглянути до стенографічних протоколів, де вірно подані були єго промови або до виданих окремо відбиток, а не до перекручуваних змістів в опозиці часописях) і печатно висловлював „verba veritatis“ річевим способом. А хто переглядав наш дневник за весь час, найде і так чимало статей, де sine ira et odio висказані були про різні наші справи, отже й про університетське питанє „verba veritatis“ не тільки на адресу міродатних сфер, але й на адресу наших політ. кругів, котрі дуже часто в рішучій хвилі псували доспіваючу вже корисну полагоду справи. Досить пригадати, що в справі засновин рускої станіславської гімназії було вже переведене порозумінє з соймовою більшостию, відтак на другий день в ранці о 8-ій год. обкидано кс. Фялка яйцями і зараз після того явив ся на сіймовім коритарі тодішній редактор „Свободи“ п. Будзиновський і з мєфістофельскою радістю кликнув на зустріч ідучим руским послам: „А вже лопнула станіславська гімназія“ а в „Свободі“ подав статю, в котрій висловив погляд, що нам „не треба рускої гімназії, бо нам треба піддержувати невдоволенє“. І треба було відтак бороти ся ще 5 літ о руску гімназію! Чи не таким самим способом приспішує ся засновини укр. руск. університету?!

— З Сокалі пишуть нам: Заходом Філії Руского Товариства педагогічного в Сокалі улажено в селі Угринові приготовляючий курс до І. класи гімназіяльної. Курс сей трєвав шість місяців а науку провадив на сїм курсі студент філософії Сілецький, який вивязав ся дуже похвально з принятого обовязку. Всі хлопці (в числі 14) зложили добре іспит вступний до гімназії в Сокалі а батьки їх разом з батьками інших учеників, що здали також вступний іспит до гімназії в Сокалі, ввели спільне, 36 підписами заосмотрене поданє до Ради шкільної краєвої о заведенє в сокальській гімназії паралельної першої класи з рускою викладною мовою. Підписи всі легалізовано в ц. к. суді а поданє само вислано до Ради шкільної краєвої через дирекцію гімназії в Сокалі. Коли зважить ся, що повіт сокальський і сумежні є майже виключно Русинами заселені і що Русини становлять в сокальській гімназії переважаючу більшість, то кождий мусить признати, що домаганє науки в рідній мові є не лише зовсім оправданє, але і цілком природне. Згадати також треба, що молодіж руска в сокальській гімназії, переважно з селянських хат походяча, не може робити добрих поступів в науці головню задля недостатного зрзуміння польської мови, якої не вносять з рідного дому. Длятого є сьвятим обовязком міродатних наших чинників доложи-

ти всякого зусилля і ревно о се подбати, щоби Рада шкільна краєва вже з надходячим новим шкільним роком від 1. вересня с. р. завела в сокальській гімназії в першій класі рівнорядний відділ з рускою викладною мовою а дасть Бог, що може в часом і Сокаль одержать окрему руску гімназію.

— **3 Городенщини** пишуть нам: Дня 10. липця були ми свідками величавого торжества Пресвятого Серця Ісусового, яке уладили Веч. Отці Бриквич, Добрянський і Фацевич в Дубках, городенького повіта. Зі всіх поближих сіл прийшли процесії зі своїми священниками. Було 10 процесій. По привітанню відправив ся молебень до Серця Ісуса, потім була одна наука. За тим відспівало ся акафіст до Серця Ісуса, а дальше друга наука. Потім було посвячене ся всіх присутних Найсолодшому Серцю Ісуса. Дальше наступила 3-а наука, суплікація і закінчене. Одушевлене перебування, що тисячами залягли площу довкруги церкви та навмисне на ту ціл прибраної каплиці, було велике. Видно, що поглублене і зрозуміне любови Ісуса до нас, отворило всім серця і дало вираз тій величавій християнській маніфестації. Се свято не повинно остати одним — але повинно потягнути і інші села, щоби в слідуєчих роках такі торжества празнували — а Серце Ісуса змилосердить ся над нами і зродить для народа нашого лучшу долю. *М. Гр.*

— **Народна праця від долини.** Руске живло у Львові було так довго слабе, поки не зачала ся праця біля зорганізована найнижчих руских кругів, служби і робітників. Аж коли перед трема роками заложено у Львові на християнських основах товариство слуг і зарібників „Сила“, від того часу пішла живіша праця коло народного освідомлення тих кругів. Число членів по львівських читальнях „Просвіти“ збільшило ся в двое, а рускі віча стали далеко численнішими, як були перид тим. Тов о „Сила“ оперте на найбільшій верстві, розвинуло чи не найбільшу діяльність зпоміж всіх руских товариств. Протягом такого короткого часу згуртувало оно поверх 600 членів, справило і посвятило свій прапор вартости 500 К, закупило інструменти до оркестри за 1.200 К, оплачує помешканє, удержує платного урядника, дає своїм членам запомоги, платить капельникови за науку музики і придбало ще готівки поверх 1.000 К на будову власного дому. Хто вчерашного пополудня бачив на фестивалі „Сили“ ту масу народа — слуг, робітників, вояків ітп. — в числі до півтора тисячки, міг пересвідчити ся наглядно про заслуги „Сили“ на народній ниві. Забави і танці при музиці „Сили“ переплітані співом патріотичних пісень протягнули ся до смерку. Фестивал відбув ся в дуже гарнім місци, в великім саді, що колись належав до гр. Руссоцкогго, і лежить межі ул. Зеленою а Кохановского. Се місце на фестивалі виваняла „Сила“ на весь літній сезон і добре зробила, бо тим чином уратує не лише руский гріш від запропащення по шинках, але дасть милу і приличну розривку в неділі пополудни найнижшим руским верствам у Львові.

— **Про т. зв. „всеславянський конгрес“ в Софії** звіщає тутешне „Русское Слово“, що „з Галичини прийняли участь в софійських с'їздах слідуєчий наши патріоты-д'їятелі: д-ры Гл'єбовицький, Марков, Глушкевич, Сохоцький, Секало, проф. О. Гецев, пос. Курилович, оо. Залозецький и А. Полянський, сов. Ис. М'єсковацький, г. р. Юрчакевич и председателъ „Друга“ Заяць; з В'їдн'я журналист В. О. Щавинський; з Буковини о. д-р Козакъ и д-р Ал. Геровський.“

— **Про с'їчне свято в Чернівцях** з дня 12 с. м. додамо ще до онодішньої нашої замітки отсі подробиці: В поході брало участь 1724 с'їчовиків, переважно буковинських, а трохи галицьких з Покутя. При дефіляді перед прапором показало ся, що немало праці треба вложити союзови, щоби с'їчовики навчили ся карности. Учасники походу переважно не знали навіть, що дефілюють перед прапором і не звертали голови в ту сторону. Богато с'їчовиків йшло під парасолями (тоді падав дощ). Се також показує на непідготоване до походу. Пополудневі вправи рухові вийшли доволі слабо. До вправ вільноруч стануло 128 бук. с'їчовиків, а потім 20 с'їчовиків зі Снятина і Микудинець виконали вправи топирями. Одні і другі вправи не були добре вивчені. Добре за те вийшли вежі с'їчовиків з Рогізної і карколомні вправи на поручах черновецьких с'їчовиків та будовані ними вежі. Черновецький „Нар. Голос“ пише про вправи: Розпочали ся вправи „Січій“ при звуках залізничної музики. Трибуни знов були щільно заповнені переважно нашою інтелігенцією, а цілий майдан широкий, був заповнений с'їчовиками і великим числом нашого селянства та міщанства. Між буковинськими вправлялась також святинська „Січ“ з Галичини, та члени гімнастичної „Січи“ з Чернівців. Вправи випали загалом досить добре. Лиш за мале число буковинських „Січій“ прибуло на с'ївято, тай нечисленні чети ставали до вправ. Одиаче, хто знає, як на Буковині стоїть ще слабенько с'їчова справа, та як мало працював до тепер С'їчовий Союз в справі організації „Січій“ — сей не подивує тому. Навнаки, нам було дуже відрадно бачити і се невелике число буковинських „Січій“ на с'ївяті. Се, що они прибули

охочо на се с'ївято, посліпили на зазив Союзу с'їчового — свідчить про те, що люди згуртовані в „Січах“ зрозуміли вже дещо єдності.

— **По кровавих подіях на університеті.** Оноді відставлено до слідчої вязниці студента Романа Леонтовича, який від 1. с. м. перебував в шпиталі з постріловою раною в коліні. Леонтович мав був при собі легітимацію студ. Величковского і звідти пішло, що спершу мали его за Величковского, а польські часописи наводили навіть се назвиско межі раненими студентами а потім перемінили его на властиве. Другим раненим і відставленим до шпитала був якийсь Поляк, Витовт Станішевський. Але сей десь цез, а тепер вплив п. Леонтович в польській праці яко підшиваючий ся під назвиско Станішевского. Цікава історія.

— **Розбиті надії.** З Києва приносить „Рада“ отсі невдрані звістки: З кожним днем все більше і більше надходить до нас звісток про сегорічний врожай. Від більшости сих звісток повіває сумом, або тяжким одчаєм. Ось що пишуть нам з чигириньского повіту: „Час прибільшених сподіванок на сегорічний врожай минув, — наспіли жнива, взяли ся до роботи й бачимо, що й справді — за ясними мріями забули ся про мудру пересторогу, що курчат, мовляв, в осени рахують. Буйний зріст завдяки сприятливій і теплій та дощевій весні привів до того, що жита й пшениці в значній мірі вилягли, а страшена спека й посуха в останні дні — запалила колос так, що вже далеко не видасте того першорядного зерна, на яке по торішньому сподівали ся; дощж, що почали лить останніми днями, чи не спричиняє ся до ще більш значних втрат на полі. Взагалі, хліба вийдуть у нас гірше торічних. За те бураки — веселять хліборобів своїм гарним виглядом, що подають надію покрити й торічні „недобори“ на сій „солідкій ростані“. По садках мало що є: з весни приморозки, потім гусінь, а вітер — завершив все, що було лишило ся на дереві. На бураках ся весну платило ся скрізь на 5—10 коп. на день дешевше проти торічного. Сніп загадано: 10-й жита й 12-й пшениці“.

— **Вістки з Парани.** Дня 24 мая с. р. вечером прибув на кольонію Альто Іваї секретар австрійської амбасади з Петрополіс, в супроводі п. Леха директора з Прудентополіс і о. ігумена Маркіяна Шкирпана. Зараз на другий день їздили на Сан Роки, де прийняли їх дуже красно. На привітанє заспівав хор кілька пісень під проводом п. Івана Грохольского і п. Михайла Бабирецкого, а що люди були повідомлені, тож зібрались дуже численно. По повороті зі Сан Роки, зібралось много чесних господарів, щоби вже раз обговорити справи церковні і народні, як справу парохії в Альто Іваї, школи, товариства, читальні і пр. Зараз на вступі п. Петро Гуйда поставив внесєнє, щоби церков на Кальмоні записати на чин св. Василя В. Прочі присутні господарі дуже радо на тоє згодились і просили о. ігумена, щоби довго не зволікав з наданєм їм сталого священника. Всі Кальмонці дуже охотно хотіли би мати своїм душпастирем о. Рафаїла Криницького, і думають зараз по повороті о. ігумена, удатись в численній депутації до ігумена і просити устно, щоби без проволочи іменував о. Криницького парохом на Кальмон. Церковний ґрунт лежить на дуже відповіднім місци, напроти церкви єсть площа 200 м. квадр. Хвала Богу, тут не роблять жадних партій.

Жадної ріжницї, лиш де ходить о добро народне, про добро нашої Неньки Рускї України, там всі щільно беруть ся до діла, і хотїли була і яка трудна справа, то все поставлять на своїм, бо всі добре знають, що в єдності сила. Справи шкільні також стоять на добрій дорозі. На Кальмоні брак лишень на разі учителя, але має приїхати з Прудентополіс. На лїнії Руска уліця (Гонсалвес Жуньор) має школу, п. Каснер Тирч, дїтвори учащає 27. На других лїніях також старають ся енергічно о школи, бо знають, що де просвіта, там сила і достаток, згода, єдність і спокій. — В неділю 19. с. м., в перший день Зелених с'ївят мав відбути ся в Прудентополіс, заходом товариства „Просвіта“ вокально-деклямаційний вечерок в честь Тараса Шевченка. („Прапор“).

— **Процес о шпигунство.** В Кракові розпочала ся оноді розправа против Івана Вячеслава Рабіновича, родом з Варшави, літ 36, обжалованого о військове шпигунство в хосен Росії. Розправа веде ся при замкнених дверох. Рабінович обертав ся в лїпших польских кругах, подорожував по цілій Галичині і їздив часто до Варшави. Знакомим говорив, що є головним кореспондентом „Варшавского Дневника“, звідки дістає високу пенсію.

— **Фотографія до контролі самоїздів.** Поліція в деяких американських містах дістала маленькі фотографічні апарати з точним годинником до провірювання скорости їзди самоїздів. Поліціянт потребує відфотографувати автомобіль близько себе, а потім в певнім віддаленю, а з ріжницї часу і віддаленя можна дійти, чи самоїзд переступив приписану скорість. Сим чином хоче поліція зарадити скорій їзді автомобілів, потягаючи винних до одвічальности.

— **Здержанє соймової підмоги „Обществу ім. М. Качковского“** краввим виділом в високости 8000 К дало добре поорієнтованому „Ділу“ привід до докору кр. виділови за піддержжанє москвофільства і за протеговане „Общества ім. Качковского“ проти „Просвіти“. Мабуть повинно би оно знати, що уділяти обществу субвенцію кравву“ має право не кр. виділ, а сойм, котрого виконним органом є кр. виділ і що до недавна ще коли „новоеристи“ були в соймі, Общество Качковского не побирало ніякої субвенції, аж тоді, коли до бюджет. комісії війшов др. Король, проти котрого внесєнє о відмову „Общества“ не протестував ніхто з українських послів очевидно з консолідаційних поук.

— **Дрібні вісти.** Вінчанє п. Івана Кашубиньского, укінч. богослова з п-юю Олею Смуклівною відбуде ся в дня 25. с. м. в парох. церкві в Угринові коло Сокаля. — Вінчанє п. Льва Рудницького учит. гімназ., з п-юю Марусею Яцикевичівною відбуде ся дня 19. с. м. в Пасічній коло Станіславова. — Вінчанє п. Зиновія Жегалловича, укінч. богослова з п-юю Сташкою Гупалівною відбуде ся дня 19. с. м. в Помор'янах. — Бібліотека Наук. Тов-а ім. Шевченка у Львові замкнено для публики до дня 31. серпня с. р.

Оповістки.

— **Пепенєсеня.** Міністер судівництва переніс радників кр. суду: Фр. Марамороша з Бережан до Станіславова а Вит. Шнеля з Станіславова до Бережан.

— **Нові ювілейні поштові марки** появлять ся в продажі з днем 18. серпня с. р. яко в 80-ті уродини цїсаря і будуть в уживаню до кінця сего року. Марки будуть мати в горі дату „1830“ а в долїні „1910“.

— **Студентський календар.** Філія Руского Тов-а педагогічного в Коломиї видає „Студентський календар“ на шк. рік 1910/11. В его склад крім календарської часті вийдуть між иншими ось такі статі: Важнійші приписи для гімназійних учеників. Гігієна нашого нервового укладу. Математичні вірці (цілість математики). Літопись України. Поштові, телеграфічні і телефонічні приписи. Важнійші виміри нашої землі і т. п. Дохід з календарика призначений на будову бурси товариства.

Телеграми

в дня 18. липця.

Ішль. Президент міністрів бар. Бінерт був в суботу о 11. год. на окремім послуханю у цїсаря. Потім бар. Бінерт і секційний радник Ергард були на двірєкім обіді у цїсаря, а в ночи виїхали до Ігіс (в Тиролі).

Відєнь. Відєньска праса доносить, що бар. Бінерт має повне довірє Корони.

Colosseum

в пасажи Германів

при ул. Соняшній у Львові.
від 16. до 31. липця 1910.

Найгарнійша сензация.

Щоденно о 8. год. вечер представленє. В неділі і с'ївята 2 представлення о 4. год. по пол. і о 8. год. вечером. Шо пятницї High-Life представленє. Білєти вчаснійше можна набути в конторі Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 5.

Лічниця Д-ра ТАРНАВСКОГО

в КОСОВІ (за Коломиєю)

зел. стация Заболотів (Галичина).
ОТВОРЕНА ВІД 1. МАЯ ДО КІНЦЯ ЖОВТНЯ.

Морелі-Мариллі найліпшої якости, гарні, великі, вибрані, щоденно с'ївіжо зривані вислає в кошиках по 5 клгр. franco за післяплатою К 4-50 перший дїм висилковий
Л. ПРІНЦ в ЗАЛІЩИЦКАХ.
156 (2--3)

Заліщицкі Морелі щоденно с'ївіжо зривані вислає в 5-кільограмових кошиках franco за післяплатою 1-ої якости по К 4-50, II-ої якости по К 4-25
БЕНЗІН ВЕНКЕРТ

властитель саду в Заліщицках 14.

158 (2—3)

ЗАМКНЕНЄ РАХУНКІВ

Товариства Взаїмних Обезпечень в Кракові.

Рахунок доходів і страт з ділу огневого за час від 1. січня 1909. до 31. грудня 1909. р.

РОЗХІД.

ПРИХІД.

		К.	с.	К.	с.			К.	с.	К.	с.
I.	Шкоди і кошти ліквідації виплачені	7,105.068	19			I.	Фонди перенесені з р. 1908	15,916.878	51		
	з відтягненням звороту від Товариств						з відтягненням контрасекурації	1,351.770	96	14,565.107	55
	контрасекураційних	2,086.231	02	5,018.837	17	II.	Фонд на неуправильнені шкоди перене-				
II.	Загальні видатки заряду з відтягненням			2,282.638	63		сений з р. 1908	981.846	76		
	контрасекураційної провізії			1,611.602	88		з відтягненням контрасекурації	251.894	61	729.952	15
III.	Відписи і інші видатки					III.	Зібрана премія	12,289.317	51		
IV.	Резерва на неуправильнені шкоди	1,273.622	85				з відтягненням контрасекурації	3,311.117	63	8,978.199	88
	з відтягненням уділу контрасекура-			923.327	59	IV.	Прихід з льокації капіталів			476.978	04
	ційних Товариств	350.295	26			V.	Інші приходи			701.640	37
V.	Стан фондів з кінцем року 1909	15,856.425	10								
	з відтягненням контрасекурації	1,324.447	06	14,531.982	04						
VI.	Позісталість			1,083.489	68						
				25,451.877	99						
										25,451.877	99

Рахунок білянсу з ділу огневого з днем 31. грудня 1909. р.

ЧИННИЙ СТАН.

ПАСИВНИЙ СТАН.

		К.	с.	К.	с.			К.	с.	К.	с.
I.	Стан каси з днем 31. грудня 1908			414.774	15	I.	Фонд резервовий			7,494.268	31
II.	Розпоряджальні належитости в інститу-			1,511.603	13	II.	Фонд на звороти			197.892	34
	ціях кредитових і касах щадничих			1,850.000	—	III.	Фонд вирівнюючий і спеціальний			3,075.684	84
III.	Реальности					IV.	Фонд на різницю курсів			68.627	85
IV.	Вартісні папери після курсу з дня 31.			9,683.995	71	V.	Резерва премії	4,927.080	05		
	грудня 1909. р.			205.239	36		по відтягненню контрасекурації	1,324.447	06	3,602.632	99
V.	Векслі в портфелю					VI.	Резерва на неуправильнені шкоди	1,273.622	85		
VI.	Сальда чинні рахунків з Товар. контр-			1,955.798	90		по відтягненню контрасекурації	350.295	26	923.327	59
	асекураційними			2,302.119	58	VII.	Фонд емеритальний			2,814.947	60
VII.	Залеглости в агент. і філіях (сальда чинні)			2,589.722	27	VIII.	Сальда пасивні рахунків з Товариства-				
VIII.	Ріжні довжники			558.605	26		ми контрасекураційними			198.706	82
IX.	Ефекти кавції агентів					IX.	Ріжні вірителі			365.907	68
						X.	Кавції агентів			558.605	26
						XI.	Фонди			717.767	40
							Позісталість			1,083.489	68
				21,101.858	36					21,101.858	36

Рахунок доходів і страт з ділу градового за час від 1. січня 1909 до 31. грудня 1909. р.

РОЗХІД.

ПРИХІД.

		К.	с.	К.	с.			К.	с.	К.	с.
I.	Шкоди і кошти ліквідації виплачені	1,800.973	29			I.	Фонди перенесені з р. 1908			2,834.529	95
	менше зворот від Тов. контрасекур.	649.600	71	1,151.372	58	II.	Зібрана премія	1,668.617	72		
II.	Загальні видатки заряду по відтягненню			199.223	19		менше контрасекурація	549.845	14	1,118.772	58
	провізії контрасекураційної			26.289	18	III.	Фонди на шкоди неуправильнені перенес.			11.214	11
III.	Відписи і інші видатки			41.064	75		з 1908 р.			103.850	41
IV.	Фонди на шкоди неуправильнені			3,052.724	67	IV.	Прихід з льокації капіталів			104.811	25
V.	Стан фондів з кінцем р. 1908					V.	Інші приходи			297.496	07
				4,470.674	37	VI.	Недобір				
										4,470.674	37

Рахунок білянсу з ділу градового з днем 31. грудня 1909. р.

ЧИННИЙ СТАН.

ПАСИВНИЙ СТАН.

		К.	с.	К.	с.			К.	с.	К.	с.
I.	Розпоряджальні належистости в кредит.			33.673	85	I.	Фонд резервовий			2,820.627	77
	інституціях і касах щадничих			2,563.599	99	II.	Фонд вирівнюючий і спеціальний			191.711	76
II.	Вартісні папери після курсу з дня 31.			138.664	89	III.	Ріжні вірителі			316.356	33
	грудня 1909. р.			159.688	69	IV.	Фонд на звороти			5.635	14
III.	Векслі в портфелю			34.421	76	V.	Фонд на неуправильнені шкоди			41.064	75
IV.	Чинні сальда рахунк. з Товар. контрасек.			304.547	23	VI.	Сальда пасивні рахунків з контрасек.			47.231	30
V.	Ріжні довжники			297.496	07		Тов-ами			74.715	43
VI.	Позичка з резервового фонду					VII.	Фонди			34.750	—
VII.	Недобір					VIII.	Фонд на різницю курсу				
				3,532.092	48					3,532.092	48

Краків, дня 31. грудня 1909.

ДИРЕКЦІЯ

КОМІСІЯ РАХУНКОВА:

М. Гараліх.

Іг. Глажовский.

Пашковский.

М. Дидинський. А. Водзіцкий. К. Дзедушицкий.

Начальник централн. бюро рахункового: Віктор Габленц.

М. Урбанський.